

De slanke waterfles in steengoed heeft
een merkteken op de schouder en een
handvat © SOLVA, Dirk Wollaert

Terug naar de bron

"Een fles water erbij?" Een veel gehoorde vraag op restaurant, en één die misschien heel modern aandoet. Want vroeger dronken mensen toch geen water uit flessen? Dat idee mag de wereld uit, zo toont een mooie vondst uit Zottegem.

De fles tijdens de opgraving in de kelder van het kasteel © SOLVA

RUBEN PEDE

De restauratie van het Egmontkasteel te Zottegem bracht archeologen van SOLVA tot een opgraving in de kelders van het kasteel. De geschiedenis van de site gaat minstens tot de 12de eeuw terug, toen de Heren van Zottegem hier een burcht bouwden. Op het einde van de 15de en het begin van de 16de eeuw richtte men het nog bestaande kasteel op, dat zijn naam dankt aan de illustere bewoner in het midden van de 16de eeuw, graaf Lamoraal van Egmont. Hij was een generaal en staatsman in de Spaanse Nederlanden, die door de hertog van Alva ter dood veroordeeld werd. Vandaag rest van dit kasteel enkel de oostelijke vleugel. Het archeologisch park op de site geeft echter nog een indruk van de oorspronkelijke omvang van het Egmontkasteel.

Een steengoede fles

Bij het ontmantelen van een keldertrap kwam een fraaie, intacte fles in aardewerk aan het licht. Ze is gemaakt in steengoed, afkomstig uit de regio van *Westerwald*, in het Duitse Rijnland, en dateert uit de 18de eeuw. Heel kenmerkend voor dit steengoed is het grijze zoutglazuur en de kobaltblauwe versiering. De fles draagt op de schouder een stempel van een Grieks kruis met daarrond de letters 'CVRTRIER'. Dit verwijst naar het *Kurfürstentum Trier*, een van de zeven oorspronkelijke keurvorstendommen in het Heilig Roomse Rijk. In de 18de eeuw maakte men deze flessen exclusief om bronwater te bottelen. De stempel op de fles verwijst naar de bron waaruit het water afkomstig is en dient als een merk. Het bronmerk toont aan dat de fles uit het Egmontkasteel mineraalwater van de bron Niederselters bevatte. Deze bron ligt in de Eifel, een vulkanische regio die zich grotendeels in het huidige Duitsland en de Belgische Oostkantons uitstrekt.

De Seltersbronnen zijn gedurende de 18de eeuw intensief geëxploiteerd en het water werd verhandeld over heel Europa. In de 19de eeuw wordt het Seltersbrongebied beschouwd als het bekendste brongebied van Duitsland. Er is sprake van miljoenen flessen water die over de hele wereld verspreid geraken.

Bronwater uit de Eifelstreek was in de 18de en 19de eeuw bijzonder populair omwille van de geneeskrachtige kwaliteiten die men eraan toekende. Het water hielp tegen onder andere maag- en darmklachten, maar ook tegen reumatische problemen. Het natuurlijke filtratieproces dat het bronwater ondergaat, zorgt ervoor dat dit water doorgaans rijk is aan tal van mineralen zoals calcium, magnesium en natrium. Vandaar de naam mineraalwater.

In verschillende talen zijn *Selterswasser*, *eau de Seltz*, *seltzer water*,... een synoniem voor mineraalwater. Behalve Selters zijn er tal van andere bronnen uit de Eifel die wellicht een belletje doen rinkelen. Zo werd in de buurt van Bad Neuenahr een bron vernoemd naar Apollinaris van Ravenna. Mogelijk nog bekender zijn de bronnen vlakbij het stadje Gerolstein of de Tönissteiner bronnen tussen de Laacher See en de Rijn. In eigen land zijn

er de welgekende bronnen van Spa, intussen verworden tot een wereldwijd gebruikte term voor bruiswater, kuuroorden en wellness. Dat het bronwater uit de Eifel zijn plek heeft verworven, blijkt tot de dag van vandaag. Welk bronwater kies jij volgende keer aan tafel?

